

สรุปผลและการเขียนรายงาน ตรวจสอบดิจิทัล

The 5 C's of an Internal Audit

Criteria

Condition

Cause

Consequence

Corrective Action

Exercise

- การเบิกค่าใช้จ่ายไม่แนบหลักฐานครบ
- การอนุมัติสินเชื่อเกินวงเงิน
- การจัดซื้อไม่เป็นไปตามระเบียบ

องค์ประกอบของข้อตรวจพบ

Condition: ข้อเท็จจริงที่ได้จากการตรวจ

.....

Criteria: กฎเกณฑ์ต่างๆ ที่ต้องปฏิบัติ

.....

Cause: สาเหตุที่เกิดข้อบกพร่องในการปฏิบัติ (GAP)

.....

Effect/Consequences: ผลกระทบของข้อบกพร่องนั้นๆ

.....

Recommendation/Corrective plan: ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจสอบ

.....

ตัวอย่างคำตอบ: การอนุมัติสินเชื่อเกินวงเงิน

Condition (ข้อเท็จจริง):

จากการตรวจสอบเอกสารคำขอกู้เงินสามัญของสมาชิก 50 ราย พบว่ามีสมาชิก 2 รายได้รับอนุมัติสินเชื่อเกินวงเงินที่ระเบียบกำหนด โดยมีการอนุมัติจำนวน 1,250,000 บาท ในขณะที่วงเงินสูงสุดที่สามารถอนุมัติให้เงินกู้แต่ละราย คือ ไม่เกิน 1,000,000 บาท

Criteria (หลักเกณฑ์):

ระเบียบสหกรณ์ว่าด้วยการให้สินเชื่อ พ.ศ. 2566 ข้อ 9 กำหนดว่า

“สมาชิกแต่ละรายจะกู้เงินสามัญได้ไม่เกินหนึ่งล้านบาท เว้นแต่ได้รับอนุมัติเป็นกรณีพิเศษจากที่ประชุมใหญ่”

Cause (สาเหตุ):

เจ้าหน้าที่สินเชื่อใช้ฐานข้อมูลวงเงินกู้เก่าโดยไม่ได้ปรับปรุงข้อมูลรายได้ของสมาชิกปัจจุบัน และโปรแกรมระบบงานไม่มีระบบเตือนอัตโนมัติเมื่อยอดกู้เกินวงเงิน

Effect (ผลกระทบ):

สหกรณ์มีความเสี่ยงในกระบวนการอนุมัติสินเชื่อ ซึ่งเกินความสามารถในการชำระคืนของสมาชิก และอาจเข้าข่ายฝ่าฝืนระเบียบสหกรณ์ ทำให้สหกรณ์มีความเสี่ยงด้านเครดิตและธรรมาภิบาล

Recommendation (ข้อเสนอแนะ):

ควรปรับปรุงระบบสารสนเทศสินเชื่อให้มีฟังก์ชันเตือนเมื่อยอดกู้เกินวงเงิน พร้อมกำหนดขั้นตอนตรวจสอบก่อนเสนออนุมัติ และให้คณะกรรมการสินเชื่อทบทวนการอนุมัติกรณีดังกล่าวอย่างเป็นทางการ

กรณีศึกษา

สหกรณ์ออมทรัพย์แห่งหนึ่งมีสินเชื่อสมาชิกกว่า 8,000 ราย มียอดคงค้างรวม 2,100 ล้านบาท ผู้ตรวจสอบกิจการได้นำเทคโนโลยี **AI Audit Analytics** และ **RPA (Robotic Process Automation)** มาช่วยตรวจสอบฐานข้อมูลสินเชื่อ เพื่อประเมินความเสี่ยงด้านการอนุมัติสินเชื่อและการปฏิบัติตามระเบียบสหกรณ์

ระบบ **AI** จากข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี โดยเน้นตรวจจับ พฤติกรรมอนุมัติสินเชื่อผิดปกติ (**Anomaly Detection**) และ ความสัมพันธ์ของผู้อนุมัติ-ผู้กู้-ผู้ค้ำประกัน (**Network Analysis**)

วัตถุประสงค์ของการตรวจสอบ

1. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลการอนุมัติสินเชื่อ
2. ประเมินความสอดคล้องกับระเบียบสินเชื่อของสหกรณ์
3. ใช้ **AI** วิเคราะห์ความเสี่ยงต่ำชั้นและพฤติกรรมที่อาจบ่งชี้ถึงการเอื้อประโยชน์

วิธีการตรวจสอบ

เครื่องมือ	การใช้งาน	ผลลัพธ์ที่ได้
AI Pattern Recognition	วิเคราะห์ความถี่และรูปแบบการอนุมัติสินเชื่อรายการ	พบกรรมการบางรายอนุมัติสินเชื่อซ้ำให้สมาชิกกลุ่มเดียวกันภายในระยะเวลาใกล้เคียงกัน
RPA Cross-check Bot	ดึงข้อมูลผู้ค้าและผู้อนุมัติจากระบบและใบคำขอกู้	ตรวจพบผู้ค้าคนเดียวกันในสินเชื่อหลายรายการเกินเกณฑ์ระเบียบ
OCR	อ่านเอกสารใบคำขอกู้และเอกสารแนบ	พบใบคำขอกู้บางรายการมีเอกสารแนบไม่ครบหรือแนบสำเนาผิดชุด

ผลการตรวจสอบ (Audit Findings)

ข้อเท็จจริงที่ตรวจพบ

- AI วิเคราะห์ธุรกรรมสินเชื่อ 3,200 รายการในปีบัญชี 2568 แล้วพบว่า
- มี 72 รายการ (2.25%) ที่ “คะแนนความเสี่ยงสูง”
- ในจำนวนนี้ 18 รายการ มีลักษณะ “การอนุมัติซ้ำโดยคณะกรรมการชุดเดียวกัน” ภายในช่วงเวลา 10 วัน
- 6 รายการ พบความสัมพันธ์ทางครอบครัวระหว่างผู้กู้และผู้อนุมัติ
- 4 รายการ พบว่าผู้ค้าเกินเพดานค้าที่ระเบียบกำหนด (มากกว่า 3 สัญญา)

การวิเคราะห์เชิงจริยธรรมและการควบคุมภายใน

- สหกรณ์ไม่มีระบบตรวจจับการอนุมัติสินเชื่อซ้ำแบบ **real-time**
- ระบบสารสนเทศไม่มีการ **cross-check** ความสัมพันธ์ระหว่างผู้กู้—ผู้ค้า—ผู้อนุมัติ
- การตรวจสอบด้วยมนุษย์ไม่สามารถมองเห็น **pattern** ที่ซ้ำซ้อน แต่ **AI** สามารถตรวจพบ

ตัวอย่างข้อความที่ AI ตรวจจับได้

- “กรรมการหมายเลข 004 และเจ้าหน้าที่สินเชื่อหมายเลข 112 อนุมัติสินเชื่อให้สมาชิกหมายเลข 8765 และ 8768 ภายใน 7 วัน โดยมีผู้ค้าคนเดียวกัน (นาย ก.) ซึ่งค้าแล้ว 4 รายการ”

การประเมินผลกระทบ

ผลกระทบ

ด้านการเงิน

ด้านธรรมาภิบาล

ด้านการควบคุมภายใน

สรุปผล

เสี่ยงต่อการเกิดหนี้เสียเพิ่มขึ้น
ประมาณ 3.8 ล้านบาท หาก
สมาชิกกลุ่มนี้ผิดนัดชำระ
อาจเข้าข่ายขาดความเป็นกลางใน
การอนุมัติสินเชื่อ
แสดงถึงช่องว่างของระบบ
ตรวจสอบอัตโนมัติและการ
แบ่งแยกหน้าที่

ตัวอย่าง สรุปผลการตรวจ

จากการตรวจสอบกิจการโดยใช้ระบบ **AI** ในข้อมูลสินเชื่อจำนวน 3,200 รายการ พบรายการที่มีความเสี่ยงสูง จำนวน 72 รายการ (อาจเพิ่มสัดส่วนร้อยละ) โดยในจำนวนนี้ มีลักษณะการอนุมัติซ้ำโดยคณะกรรมการชุดเดียวกัน จำนวน 18 รายการ พบความสัมพันธ์ทางเครือญาติระหว่างผู้กู้กับผู้อนุมัติ จำนวน 6 รายการ และ มีผู้ค้ำประกันเกินจำนวนครั้งที่ระเบียบกำหนด จำนวน 4 รายการ สาเหตุเกิดจากระบบสารสนเทศของสหกรณ์ไม่สามารถตรวจจับความสัมพันธ์และเพดานการค้ำได้แบบ **real-time** และขาดการตรวจสอบจริยธรรมก่อนอนุมัติ ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงด้านการเงินและธรรมาภิบาล ผู้ตรวจสอบจึงเสนอให้ปรับปรุง ให้อ่างแผนพัฒนาระบบ **AI Monitoring** และกำหนดขั้นตอนตรวจสอบ **Conflict of Interest** ก่อนการอนุมัติทุกครั้ง พร้อมจัดอบรมจริยธรรมแก่กรรมการและเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันการเกิดซ้ำในอนาคต

ตัวอย่าง Dashboard

Key Findings: Audit of 3,200 Loans

Key Findings

3,200

72

High-risk

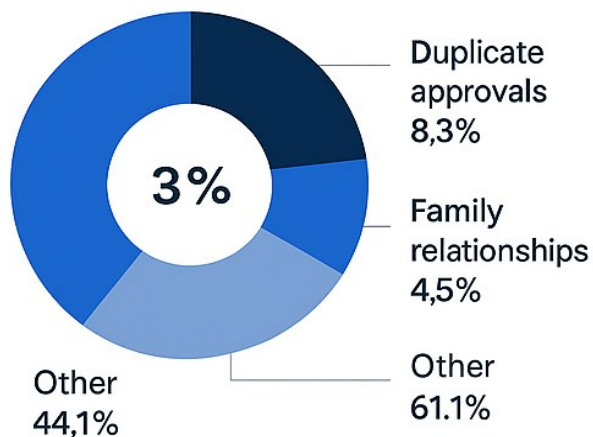
2.25%

(2,25%)

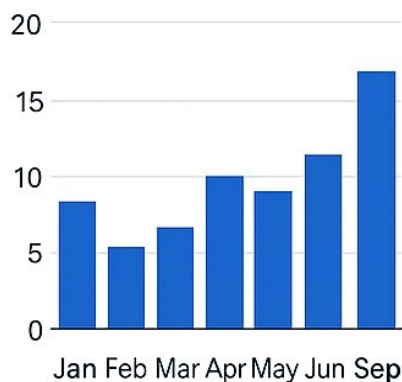
Effect

Financial and
governance risks

Risk Distribution

Monthly Trend

Recommendation

Enhance AI Monitoring
and conduct
Conflict-of-Interest
checks